

КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК

Заснована 21 квітня 1927 р.

№29-30
(3447-3448)

14 вересня
2023 р.

Виходить
двічі на місяць

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Президент України Володимир Зеленський: "Я дякую вам, що ви підтримуєте міцність і славу Київської політехніки!"

Зі 125-річчям університету колектив Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" особисто привітав Президент України Володимир Зеленський. Він також ознайомився з розробками київських політехніків і поспілкувався зі студентами, викладачами та науковцями університету.

"Національний технічний університет добре відомий у світі й має славу в різних країнах, чий люди навчалися тут. А головне – університет здобув те, що зараз так важливо для всіх українців, – довіру. Університет здобув довіру. І це заслужена довіра. Бо університет справді міцний. Я дякую вам, що ви підтримуєте міцність і славу Київської політехніки!", – так розпочав Президент держави свій виступ у залі засідань Вченої ради.

Глава нашої держави говорив про важливість знань, освіченості й компетентності в мирні і, особливо, у воєнні часи; про нові технології, що реально посилюють спроможності держави для свого захисту та її обороноздатність, і, в кінцевому підсумку, наближають українську перемогу; про те, як Україна стає сильнішою разом з українською освітою, та про інші важливі для вітчизняної науково-освітньої галузі речі.

"Освіта має велике значення. І коли це так для нас, Україна матиме велике значення. Для всіх у світі. Я бажаю дуже плідного нового навчального року і якнайшвидшої перемоги нам усім!" – такими словами завершив своє звернення до політехніків і, безумовно, до всіх науковців і освітян країни, Володимир Зеленський.

Під час спілкування з київськими політехніками Президент наголосив на важливості подальшого розвитку циф-

рових технологій і зауважив: дуже важливо, що держава почала розвивати співпрацю з IT-сектором іще до початку повномасштабного вторгнення росії. Це, на його переконання, допомогло захистити наші інституції від ворожих кібератак та активізувати роботу над новітніми зразками озброєння, ракет, дронів тощо. Він також зазначив, що креативність, інтелект і пам'ять треба постійно тренувати, і важливо не втратити набутий освітній досвід. Тож слід підтримувати конкурентоспроможність наших вишів у світі.

"Найголовніше – це дати можливість розвиватися науці при університетах. Щоб людина не хотіла змінювати професію, щоб науковці були залучені. Якщо вони хочуть щось розвивати, вони повинні мати цю змогу тут. Має бути й державне замовлення, і бізнес має бути зацікавлений у таких фахівцях", – впевнений Президент.

На завершенні зустрічі ректор КПІ ім. Ігоря Сікорського академік НАН України Михайло Згуровський на згадку про зустріч вручив Главі держави два офорти заслуженого художника України Володимира Іванова-Ахметова з портретами колишніх студентів КПІ Сергія Корольова та Ігоря Сікорського, а також ошатне видання про історію, сьогодення та перспективи КПІ, підготовлене до 125-річчя університету.

Дмитро Стефанович

Ювілейна сесія професорсько-викладацького складу КПІ ім. Ігоря Сікорського

Сергій Навє вручає Михайлу Згуровському грамоту від Головнокомандувача ЗСУ, якою нагороджується колектив університету

31 серпня в залі засідань Вченої ради університету відбулася урочиста ювілейна сесія професорсько-викладацького складу Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" на відзначення його 125-річчя.

Урочистості розпочалися Гімном України у виконанні хорового колективу Центру культури і мистецтв КПІ. Учасники зборів вшанували пам'ять своїх колег, які пішли з життя впродовж останнього року, і героїв-політехніків, які віддали свої життя, захищаючи незалежність та суверенітет і цілісність України у війні з російськими агресорами. Від імені зібрання курсанти Інституту спеціального зв'язку

та захисту інформації КПІ поклали квіти до пам'ятника Героям Небесної Сотні.

Виступи на ювілейній сесії професорсько-викладацького складу КПІ відкрилися ґрунтовною доповіддю ректора університету академіка НАН України Михайла Згуровського про 125-річну історію КПІ та чотири етапи його становлення й еволюції (її текстову версію наводимо в цьому номері нашої газети). "Сьогодні на київських політехніках лежить відповідальність за підтримку високого авторитету його попередників і обов'язок на новому етапі розвитку університету цей авторитет примножити. Про-

рочі слова першого ректора КПІ Віктора Львовича Кирпичова, висловлені ним 125 років тому, з побажанням альма-матер "жити, рости, міцніти, процвітати сотні і тисячі років..." збуваються", – наголосив він на завершенні своєї промови.

стор. 2

ДО 125-РІЧЧЯ КПІ

Ювілейна сесія професорсько-викладацького складу КПІ ім. Ігоря Сікорського

стор. 1

На адресу КПІ надійшли вітальні листи від очільників держави, керівників наукових установ та іноземних партнерів університету. А особисто привітати університет з його ювілеєм прийшли представники керівництва органів законодавчої та виконавчої влади, народні депутати України, відомі громадські діячі, науковці та колеги з інших університетів.

Привітали колектив університету з його ювілеєм і вручили нагороди Верховної Ради України групі викладачів і наукових співробітників університету перший заступник Голови Верховної Ради випускник КПІ 2007 року Олександр Корнієнко та голова підкомітету з питань вищої освіти Верховної Ради Юлія Гришина.

Олександр Корнієнко

Привітання від Головнокомандувача ЗСУ генерала Валерія Залужного зачитав командувач Об'єднаних сил ЗСУ Герой України генерал-лейтенант Сергій Наєв. Він вручив великій групі працівників університету відзнаки і грамоти міністра оборони України та Головнокомандувача ЗСУ України. Крім того, грамотою Головнокомандувача ЗСУ за активну громадську позицію, патріотизм та допомогу Збройним силам України було нагороджено колектив КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Університет та його співробітників привітали і президент Національної академії педагогічних наук України Василь Кремень, який оголосив про нагородження колективу КПІ медаллю НАПН України "Тригорій Сковорода".

У залі засідань Вченої ради також пролунали теплі слова від заступника міністра освіти і науки України Михайла Вінницького та інших достойників.

Насамкінець ведучі Вікторія Деркач та Єгор Шелест продекламували рядки з поезії київського політехніка, викладача і науковця, поета і театрального діяча, який, на жаль, пішов у засвіти цього літа, Віталія Іващенко:

*Усе минуле у собі ми носимо,
Душа народу твориться віки,
Світ українства – мрійники,
філософи,*

Поети, працелюби, співаки.

А завершилася ювілейна сесія вичним гімном студентів "Гаудеамус"...

Дмитро Стефанович

Василь Кремень

КПІ – 125: згадуючи про минуле, думаємо про майбутнє!

З доповіді ректора КПІ ім. Ігоря Сікорського академіка НАН України М.З.Згуровського на сесії професорсько-викладацького складу університету 31 серпня 2023 року

Михайло Згуровський

Сто двадцять п'ять років – це дуже короткий в історичному вимірі відрізок часу, але для Київської політехніки це вже вік становлення і набуття власної ідентичності у світовій співдружності університетів і в українському суспільстві. За цей час КПІ пройшов через три соціально-політичні устрої держави і чотири етапи своєї еволюції.

Перший етап, що припав на кінець XIX – початок XX століття, ознаменував народження і формування Київського політехнічного інституту як одного з провідних вищих технічних навчальних закладів колишньої Російської імперії.

Створений у відповідь на потреби металургійної, машинобудівної, цукропереробної промисловості, залізничного транспорту, сільського господарства кінця XIX століття, КПІ відразу потрапив під опіку видатних учених і державних діячів. Трьома новоствореними політехніками (Київською, Варшавською і Санкт-Петербурзькою) опікувався міністр фінансів того часу Сергій Юлійович Вітте. Він сформував групу видатних учених-засновників КПІ у складі Віктора Львовича Кирпичова, Дмитра Івановича Менделєєва, Миколи Сгоровича Жуковського, Євгена Оскаровича Патона та інших. Закладаючи фундамент КПІ, вони вдало поєднали найкращі досягнення відомих європейських політехнічних шкіл: Паризької "Еколь політехнік", Аахенського, Віденського, Магдебурзького технічних університетів.

Відкриваючи КПІ 31 серпня 1898 року, його перший ректор Віктор Львович Кирпичов сказав: "Київський політехнічний інститут призначений для підготовки інженерів, тобто людей генія, здатних вигадувати і влаштувати нове".

Завдяки такій інноваційній моделі інженерної освіти відбулося поєднання глибокої природничо-наукової підготовки з фізики, математики, хімії із загальноінженерними дисциплінами, що викладалися виключно із застосуванням лабораторного, дослідницького обладнання і набуттям про-

фесійних навичок у ливарних і механічних майстернях КПІ та на промислових підприємствах.

Першу об'єктивну оцінку якості підготовки інженерів КПІ у 1903 році дав Дмитро Менделєєв як голова державної екзаменаційної комісії. Тоді він сказав: "Маючи 35-річний досвід у справі дипломування у вищих навчальних закладах, я маю сміливість стверджувати, що такої загальної сукупності спеціальних робіт студентів, яку я бачив у першого випуску Київського політехнікуму, не можна зустріти у відомих мені університетах і технологічних інститутах".

У перші роки діяльності КПІ професорами Єрмаковим і Букресвим була заснована наукова школа "Математика та статистика"; професори Кирпичов, Зворикін, Тимошенко стали фундаторами школи "Прикладна механіка"; наукову школу "Фізика твердого тіла" заснували професори Деметц, Гольдман, Линник; професори Деметсьєв, Коновалов, Яворський стали засновниками наукової школи "Хімічні технології та інженерія".

За особистим запрошенням ректора Кирпичова обов'язкові заняття з малювання для студентів проводив видатний український художник, дійсний член Товариства пересувних художніх виставок, Товариства мюнхенських художників і Паризького інтернаціонального союзу мистецтв і літератури, академік живопису Микола Пимоненко. Технічну бібліотеку формував і очолював відомий археолог і засновник музейної справи в Україні Микола Біляшівський. Засновану у 20-х роках XX століття університетську газету "Київський політехнік" редагував студент факультету інженерів будівництва шляхів, майбутній видатний український письменник Іван Ле.

Ці та інші особистості сформували особливу атмосферу високої культури, інтелігентності та творчості, що в короткий час забезпечило лідерські позиції КПІ в промисловості, сільському господарстві та суспільному житті.

Професори КПІ Делоне, Бобров, брати Іван і Андрій Касяненки утворили в 1905 році Повітроплавну секцію при механічному відділенні. До початку Першої світової війни її члени побудували понад 40 різних типів літальних апаратів, включаючи два перші у світі гвинтокрили студента Ігоря Сікорського. Фактично цей осередок авіації виконав роль потужного дослідницько-навчального центру авіаційного профілю на Сході Європи. Більшість авіаційних конструкторів світового рівня того часу вийшли саме з нього. Їм присвячено пам'ятники на території університету.

Уславленими випускниками авіаційної та інших інженерних шкіл КПІ стали піонери повітроплавання Ігор Сікорський, Олександр Мікулін, Олександр Кудашев, Дмитро Григорович, Костянтин Калінін, брати Касяненки, видатний матеріалознавець і металург Іван Бардін, будівничий перших гідроелектростанцій Олександр Вінтер та багато інших представників першої плеяди "золотих імен" Київської політехніки.

Саме про них Віктор Львович Кирпичов у 1913 році сказав: "Особливим щастям для інституту, особливою удачею, яка визначила його стрімкий розвиток, була можливість залучати до викладацького складу видатних учених, професорів різних спеціальностей, які стали щасливою хвилею людей, що віддали закладові всі свої сили і вклали в нього зерно науки, яке дало буйні сходи і багатий врожай".

Ці слова першого ректора стали пророчими для наступної долі Київської політехніки. В усі часи талановиті й

віддані люди своїми досягненнями прославляли альма-матер і свою країну.

Другий етап розвитку КПІ, за іншого соціально-політичного устрою держави, припав на радянську добу. З ним пов'язано безпрецедентне зростання масштабів інституту, виділення з його середовища тринадцяти інших навчальних закладів, дев'яти інститутів Національної академії наук, двох великих промислових підприємств.

Окремим внеском київських політехніків у національну і світову науку стало утворення Української, а нині – Національної академії наук України. В 1918 році в незалежній тоді Україні за указом гетьмана Скоропадського на основі провідних наукових шкіл Київського університету Святого Володимира і КПІ створюється Академія наук. Серед організаторів академії були завідувач кафедри опору матеріалів КПІ Степан Прокопович Тимошенко та декан інженерного відділення Євген Оскарович Патон, які пізніше стали, мабуть, найавторитетнішими вченими-механіками минулого століття.

Велика плеяда професорів і випускників КПІ в подальшому прославили українську академію. Серед них Михайло Кравчук – всесвітньо відомий математик, Володимир Плотников – видатний електрохімік, Георгій Писаренко – дослідник з теорії коливань та міцності матеріалів, Микола Кільчевський – видатний учений у галузі теоретичної механіки, Іван Чиженко – дослідник у галузі теоретичних основ електротехніки, Віктор Трефілов – видатний матеріалознавець. Неперевершеним трудовим подвигом випускника КПІ 1941 року Бориса Євгеновича Патона стало його незмінне керівництво Академією наук України впродовж 57 років!

Нині діючі члени Національної академії наук України – Юрій Іванович Якименко, Михайло Юхимович Ільченко, Петро Іванович Лобода, Сергій Іванович Сидоренко, Микола Іванович Бобир, Наталія Дмитрівна Панкратова, Олексій Миколайович Новіков, Михайло Миколайович Савчук, Микола Юрійович Кузнецов – примножують славі академічні традиції своїх видатних попередників.

Індустріалізація радянської держави зумовила створення в КПІ нових науково-педагогічних шкіл. Професорами Делоне, Лисіним, Плигуновим було засновано наукову школу "Технології та обладнання галузевого машинобудування"; професори Круковський, Артем'єв, Городецький стали фундаторами наукової школи "Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка". Наукову школу "Матеріалознавство, металургія, зварювання" заснували професори Євген Патон, Васильєв, Доброхотов, Ващенко, Гриднєв; наукову школу з радіотехніки заснували професори Огієвський, Тетельбаум; фундаторами і лідерами наукової школи з теплової енергетики стали професори Радциг, Ступін, Кондак, Швець, Толубінський, Кичигін.

Протягом того етапу випускники КПІ, його наукові підрозділи дали країні і світу цілу низку видатних наукових досягнень минулого століття.

У 1928 році Євген Оскарович Патон вперше у світі застосував технологію електрозварювання для будівництва мостів, що згодом зробило її однією з основних технологій XX століття. Справу свого батька продовжив Борис Євгенович Патон. На основі здійсненого ним прориву в матеріалознавстві він розробив унікальні технології електрозварювання у космосі, під водою, зварювання живих тканин. Символічно, що 2023 рік став 95-м ювілейним роком для технології електрозварювання.

стор. 3

Професор Костянтин Зворикін назавжди повернувся в перший корпус університету

Галерея скульптурних портретів визначних науковців, які працювали та навчалися в КПІ, 28 серпня поповнилася барельєфом визначного вітчизняного вченого в галузі механіки, першого декана механічного відділення (тепер – Навчально-науковий механіко-машинобудівний інститут) Київської політехніки і третього її ректора Костянтина Зворикіна (1861-1928 рр.).

Галерея ця прикрашає стіни першого поверху історичного першого корпусу університету. Розпочинаючи церемонію відкриття ще одного її барельєфа, науковий керівник Навчально-наукового механіко-машинобудівного інституту університету член-кореспондент НАН України Микола Бобир сказав: "Костянтин Олексійович Зворикін є фундатором всесвітньо відомої наукової школи обробки металів різанням КПІ, що підготувала тисячі висококваліфікованих фахівців, які працюють на наукоємних виробництвах і в організаціях багатьох країн світу... Навіть сьогодні численні наукові монографії, підручники, статті Костянтина Зворикіна широко використовують у своїй роботі науковці та інженери-практики..."

Полотно з барельєфа зняли ректор університету академік НАН України Михайло Згуровський, директор Навчально-наукового механіко-машинобудівного інституту КПІ Ігор Гришко, Микола Бобир, онуки Костянтина Зворикіна – Костянтин Олегович і Леонід Олегович Зворикіни – та інші.

У своєму виступі перед учасниками відкриття Михайло Згуровський процитував слова першого ректора КПІ Віктора Кирпичова про плеяду видатних учених, що стали фундаторами наукових шкіл Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" й заклали його потужні навчально-наукові традиції: "Особливим частям для інституту, особливим успіхом, який визначив його стрімкий розвиток, була можливість залучати до викладацького складу видатних учених, професорів різних спеціальностей, які стали щасливою хвилею, віддали закладові всі свої сили та вклали в нього зерня науки, що дало буйні сходи і багатий врожай". І зауважив, що до числа цих корифеїв належав і Костянтин Зворикін.

Портрет видатного вченого створив сімейний дует молодих митців – скульптори Микола Тихонов і Мілана Янковська. Барельєф виготовлено зі збереженням стилю інших творів галереї, а робота над ним тривала усього три місяці – щоб встигнути до 125-річного ювілею КПІ.

Нагадаємо: Костянтин Олексійович Зворикін (1861-1928 рр.) – професор, декан механічного відділення (1898-1904), ректор Київського політехнічного інституту (1904-1905). У 1884-му закінчив Петербурзький технологічний інститут. Учень першого ректора КПІ професора Віктора Львовича Кирпичова. Працював над створенням морських та річкових суден, удосконаленням суднових механізмів (1884-1887), очолював механіко-бондарний завод в Астрахані (1887-1888 рр.), водночас не переривав наукових досліджень. У 1888 р. В.Л.Кирпичов запросив його на роботу до Харківського технологічного інституту, де К.О.Зворикін читав лекції з борошномельного виробництва і технології деревини, на механічному та хімічному відділеннях керував проєктуванням парових котлів. З 1898 р. знову на запрошення В.Л.Кирпичова, який тоді вже очолював новостворений Київський політехнічний інститут, переїхав до Києва. У КПІ читав курси загальної механічної технології, деталей машин і борошномельного виробництва, керував дипломним проєктуванням, не полишаючи при цьому інженерної практики. У 1905 р. вийшов у відставку та виїхав до Харкова. У 1918 р. повернувся до Київського політехнічного інституту, а з 1922 р. очолював у ньому науководслідню кафедру механічної технології.

Костянтин Зворикін – фундатор науки про різання металів, автор численних праць з машинобудування. Серед найвідоміших "Визначення діаметру й приблизної ваги трубчастого циліндричного котла" (1888), "Курс механічної технології деревини" (1893), "Курс борошномельного виробництва" (1894), "Робота й зусилля, необхідні для зняття металічної стружки" (1898), "Курс деталей машин" (1900), "Цементация заліза газом" (1911), "Сільськогосподарські млини та млинове машинобудування" (1913), "Наукова організація праці й виробництва в борошномельній справі" (1924), "Нова удосконала конструкція трієрів" (1925) тощо.

Костянтина Зворикіна зображено із зубчастим колесом. "Зубчасте колесо – це найбільш наукоємний і високотехнологічний елемент вузлів механічних систем різного призначення. Для його виготовлення потрібно провести серйозні роботи з математики, теоретичної механіки, трибології тощо. Це справжній символ механіки та виробництва", – пояснив використання в композиції саме цього елемента Микола Бобир.

Варто зауважити, що Костянтин Зворикін став родоначальником цілої династії київських політехніків. Як розповів Леонід Олегович Зворикін, КПІ закінчив і залишився в ньому працювати його син Олег Костянтинович, його закінчили його онуки (один із них, Костянтин Олегович, також працює в університеті) і навіть правнуки. Понад те, усі вони здобули наукові ступені!

Барельєф можна побачити на першому поверсі першого корпусу КПІ ім. Ігоря Сікорського біля аудиторії 143.

Дмитро Стефанович

На згадку про вченого, винахідника, педагога і романтика

На фасаді навчального корпусу №12, де знаходиться факультет електроніки, 5 вересня урочисто відкрито меморіальну дошку на честь винахідника п'єзоелектричного двигуна, старшого наукового співробітника, заслуженого науковця КПІ В'ячеслава Васильовича Лавріненка (1939-2019).

З вітальною промовою до учасників акції звернувся помічник-радник ректора КПІ ім. Ігоря Сікорського академік НАН України Юрій Якименко. Він наголосив, що внесок В'ячеслава Лавріненка в розвиток вітчизняного, а згодом і світового п'єзодвигунобудування неможливо переоцінити. Електродвигун, який винахідник створив

1964 року, не має жодних дровотних обмоток або магнітних полів, але здатний перетворити електроенергію на механічну з великим коефіцієнтом корисної дії, що в окремих випадках перевищує 90%.

Юрій Якименко нагадав, що винахід В.Лавріненка протягом майже 60 років є незамінним у системах космічних кораблів, у прискорювачах заряджених частинок, робототехніці. П'єзоелектродвигун дав поштовх для винаходу п'єзоелектричних трансформаторів, фільтрів тощо. На основі цих електроприладів розроблялися прилади антен і камер спостереження, вузли об'єктивів для дзеркальних фотоапаратів відомих у світі торгових марок, широкий діапазон продукції промислового та побутового призначення. Розробки В'ячеслава Лавріненка на десятиліття випереджали подібні роботи за кордоном. На винахід п'єзоелектродвигуна було отримано багато авторських свідоцтв і патентів, понад 50 з яких – патенти у країнах Європи, США, Японії.

"Відкриваючи цю меморіальну дошку, – наголосив Юрій Якименко, – виконую потрібну місію як представник ректорату, як його друг і колега-науковець. Працелюбний, цілеспрямований вчений-практик, який створив лабораторію п'єзодвигунів, він користувався неабиякою повагою серед

студентів, викладачів, інженерів. Попри складнощі в особистому житті, вдало працював у Раді із захисту дисертацій, у складі галузевих, міжгалузевих науково-технічних комісій. Будемо сподіватися, що учні В'ячеслава Лавріненка продовжать справу відомого вченого-практика... У 2018 році "Укрпошта" у серії "Винаходи, які подарувала Україна світу" презентувала марку, що присвячена видатному відкриттю п'єзоелектродвигуна та його авторів".

Про цікаві факти з життя В.Лавріненка згадували на церемонії відкриття професор Олександр Борисов, завідувач кафедри мікроелектроніки Дмитро Татарчук, завідувач кафедри акустичних та мультимедійних електронних систем (АМЕС) Сергій Наїда, головний інженер ОКБ "Шторм" Сергій Пуха. Його любили студенти, він займався профорієнтаційною роботою за власною методикою. Цікаво, що після зустрічей В'ячеслава Васильовича з абітурієнтами потік вступників на ФЕЛ ставав значно більшим. А ще В'ячеслав Лавріненко був знаним серед яхтсменів. Вітрила і сонце – романтика річкових та морських мандрів, які він любив у вільні від науково-педагогічної роботи часи, допомагали йому мріяти і жити, творити та навчати молодих інженерів і науковців.

Віктор Задворнов

ВІТАЄМО

Привітання від Посла Аргентинської Республіки з нагоди 125-річчя КПІ

На ім'я ректора КПІ ім. Ігоря Сікорського Михайла Згуровського надійшло привітання з нагоди відзначення 125-ї річниці заснування університету від Надзвичайного і Повноваженого Посла Аргентинської Республіки Елени Летисії Тереси Мікусінскі. Вона побажала колективу університету наукових успіхів і відкриттів світового масштабу, подальшого розвитку славетних традицій Київського політехнічного інституту й підтвердила свою зацікавленість і надалі розвивати спільну діяльність.

Окрім листа-привітання, пані Посол передала київським політехнікам спеціально для них приготвлені особливо популярні в Аргентині традиційні латиноамериканські борошняні вироби – емпанадас.

За словами проректора з міжнародних зв'язків члена-кореспондента НАН України Сергія Сидоренка, за час каденції Елени Летисії Тереси Мікусінскі зв'язки КПІ з Аргентинською Республікою в освітньо-культурній сфері суттєво зміцнилися: це і створення в університеті Українсько-Аргентинського центру, і посилення співпраці за інноваційним напрямом, і культурологічні заходи. Сергій Сидоренко підкреслив: наші аргентинські партнери йдуть на контакт і є впевнені, що спільні проєкти з ними набуватимуть подальшого розвитку.

Інф. "КП"

Олегу Анатолійовичу Гавришу – 60!

Професору кафедри міжнародної економіки, науковцю, управлінцю та організатору О.А. Гавришу 7 серпня виповнилося 60 років.

Олег Анатолійович – випускник КПІ 1986 року. Він здобув диплом з відзнакою за спеціальністю "Технологія машинобудування, металорізальні верстати та інструмент". Згодом, у 1989 році, закінчив аспірантуру в Інституті надтвердих матеріалів НАН України. З 1986 р. по 2004 р. працював на наукових і керівних посадах НАН України та галузевих наукових підприємств, у тому числі оборонно-промислового комплексу, брав участь і очолював розробку сучасного озброєння.

Продовжив свою діяльність у КПІ з лютого 2004 року. Працював на посадах заступника декана факультету менеджменту та маркетингу (2005-2006 рр.), декана ФММ (2007-2021 рр.), завідувача кафедри міжнародної економіки (2009-2016 рр.), наукового керівника кафедри міжнародної економіки (з 2016 р. – по теперішній час), професора кафедри міжнародної економіки (2004 р., 2006 р., з червня 2021 р. по теперішній час).

У 1998 році Олег Анатолійович захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук за спеціальністю "Технологія машинобудування". У 2003 році – дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора технічних наук за спеціальністю "Озброєння та військова техніка". У 2006 році отримав вчене звання професора кафедри міжнародної економіки, а у 2020 році – почесне звання "Заслужений працівник освіти України".

Професор Гавриш є лауреатом, разом з колективом співавторів, премії науково-технічного товариства "Машпром" (1987 рік), лауреатом премії КПІ ім. Ігоря Сікорського за кращий підручник (2022 рік). Його активну діяльність відзначено грамотами та подяками МОН України, КМДА, КПІ ім. Ігоря Сікорського та ФММ.

З 2009 по 2015 рр. Олег Анатолійович очолював кафедру міжнародної економіки, а з 2015 року є науковим керівником цієї кафедри. З 2007 по 2021 рр. професор Гавриш був деканом факультету менеджменту та маркетингу. За цей період факультет досяг певних висот, однією з яких є потрапляння до рейтингу журналу Forbes, де ФММ посів перше місце серед факультетів менеджменту усіх закладів вищої освіти України.

За роки інженерної, виробничої та наукової діяльності О.А. Гавриш опублікував понад 420 наукових і науково-методичних праць, у тому числі понад 50 монографій, підручників і посібників. Серед праць більше ніж 150 фахових статей та 15 статей, які індексуються в наукометричній базі Scopus. Про його успішну винахідницьку діяльність свідчить близько 100 авторських свідоцтв, патентів України та закордонних патентів.

За майже 20 років науково-педагогічної діяльності Олег Анатолійович Гавриш підготував чотирьох докторів наук і 14 кандидатів наук, у тому числі двох докторів філософії (PhD). Заснував на ФММ спеціалізовану вчену раду Д 26.002.23 із захисту докторських і кандидатських дисертацій, за роки діяльності якої було захищено близько 150 докторських і кандидатських дисертацій. Він є засновником і керівником першої та єдиної на ФММ наукової школи "Економіка та управління підприємствами".

Активною професійною діяльністю Олег Анатолійович займався й поза межами університету: у 2007-2015 роках був членом президії та головою підкомісії "Менеджмент виробничої сфери" Навчально-методичної комісії з менеджменту МОН України. Ця комісія здійснювала акредитацію закладів вищої освіти за спеціальністю "Менеджмент" і формувала політику її розвитку з урахуванням запитів роботодавців.

Колеги, співробітники, друзі, студенти кафедри міжнародної економіки, факультету менеджменту та маркетингу щиро вітають вельмишановного Олега Анатолійовича з ювілеєм. Міцного здоров'я Вам й сімейного благополуччя!

ДО 125-РІЧЧЯ КПІ

У КПІ відкрито "Парк нескорених"!

Церемонія відкриття нового парку, яка відбулася 29 серпня, увінчала два роки праці студентів і співробітників КПІ ім. Ігоря Сікорського, а також щирих друзів і надійних партнерів університету.

Виступає студент НН ІАТЕ Владислав Масюк – член групи студентів-творців парку, учасник самооборони КПІ

Хтось скаже, що, мовляв, під час страшної війни відкриття такого об'єкта, як парк, не зовсім на часі. Але насправді це не так. Адже нині насадження парків і піклування про довкілля, створення комфортного для людей середовища та навчання молоді, втілення власних задумів у твори мистецтва і праця з поліпшення своїх міст і сіл – це не лише робота задля майбутнього, але й наочна демонстрація того, що нас не скорити, що добро переможе і життя триватиме. Отож відкритий у такий складний період нашої історії парк і названо "Парком нескорених".

"У перші дні початку повномасштабної війни, яку росія розв'язала проти України, група наших студентів самоорганізувалася в самооборону КПІ: вони будували барикади і чергували на них, причому не лише в нашому, але й в інших районах, допомагали підрозділам тероборони Києва. А як тільки російські агресори почали відступати від Києва, ця група студентів за власним рішенням почала працювати над створенням цього парку, – розповів учасникам

відкриття ректор КПІ ім. Ігоря Сікорського академік НАН України Михайло Згуровський. – І коли створення парку вже наближалось до кінця, студенти провели конкурс на кращу його назву, і це було їхнім рішенням – назвати його "Парком нескорених".

Звісно, над створенням парку працювали не лише ці студенти. До нього доклали руки передусім працівники господарських служб університету; тут було проведено кілька толок, на які виходили викладачі, співробітники, студенти практично всіх факультетів та інститутів КПІ, активісти студентського профкому, Студентської ради та Студентського парламенту, члени Асоціації випускників університету. Також саджанці для нього надавала Київська міська організація Профспілки працівників освіти і науки та інші.

Нагадаємо, парк було закладено 21 жовтня 2021 року, коли пройшла перша акція висадження перших його дерев. Організатори назвали її "Посади власне дерево" й учас-

ники на щойно розпланованому пустирі висадили кілька сотень молоденьких дерев. Роботу планувалося завершити до 125-річного ювілею КПІ ім. Ігоря Сікорського, і цей задум попри всі складнощі воєнного часу вдалося втілити у життя! Сьогодні тут зростають понад 600 дерев, зокрема піхти, клени гостролісті та червоні, ялини звичайні, сріблясті й блакитні, берези бородавчасті, липи, граби тощо. Є навіть алея сакур.

Тож університет отримав, чи радше облаштував на своїй території нову чудову зону відпочинку, яка не лише тішитиме око і даруватиме свіже повітря київським політехнікам і мешканцям довколишніх будинків, а й захищатиме від шуму і загазованості майже постійно завантаженої автомагістралі тих, хто навчається і працює в прилеглих до вулиці Борщагівської університетських корпусів. А ще цей парк, на додаток до старого університетського парку вздовж Берестейського проспекту, стане ще однією живою окрасою КПІ.

Дмитро Стефанович

Відкриття пам'ятних дощок загиблим випускникам

Наприкінці серпня у вестибюлі навчального корпусу №7 КПІ ім. Ігоря Сікорського відбулася церемонія відкриття пам'ятних дощок полеглим у війні з російськими агресорами випускникам університету Тарасу Карпюку, Артему Климову та Володимирі Князеву. Вони загинули, захищаючи територіальну цілісність, незалежність та суверенітет України.

Всі троє – випускники факультету соціології і права КПІ ім. Ігоря Сікорського. Тарас Карпюк – молодший лейтенант ЗСУ, активний учасник Помаранчевої революції та Революції Гідності, ветеран АТО 2014-2016 рр. і повномасштабної війни проти російських загарбників. Артем Климов – старший лейтенант ЗСУ. Володимир Князев – лейтенант спецпідрозділу ТОР патрульної поліції.

У церемонії взяли участь члени родин загиблих воїнів, їхні побратими, ветерани бойових дій, керівництво університету і працівники ФСП, представники профспілки. Після урочистого відкриття пам'ятних дощок учасники зібрання поклали до них квіти. За пропозицією помічника-радника ректора КПІ академіка НАН України Юрія Якименка учасники церемонії вшанували пам'ять загиблих героїв Тараса Карпюка, Артема Климова, Володимира Князева та всіх полеглих у боях за Україну хвилиною мовчання.

Щемними, зі сльозами на очах, були виступи учасників церемонії. Як розповів один із них – батько Тараса Карпюка, начальник відділу з питань цивільного захисту КПІ Юрій Нестеренко, син брав участь у Помаранчевій революції і Революції Гідності. На Майдані отримав важке поранення. Підлікувався і відразу після початку облоги Маріуполя пішов захищати це місто. Далі – оборона Іловайська, нове важке поранення. Після лікування у Дніпрі – знову передова – біля Бахмута. Воював у складі батальйонів "Азов", "Шахтарськ", "Свята Марія". Після 24 лютого 2022 року в складі добровільних дружин визволяв Київщину, далі – бої на Миколаївщині. Мама Тараса, також викладачка КПІ, Ірина Карпюк, згадала, що син мав 8 урядових нагород. У день свого 30-річчя дістав

Виступає Юрій Якименко

поранення. Був донором – здавав кров для немовлят в Охматдиті. Донатив до Фонду підтримки КПІ ім. Ігоря Сікорського... (докладніше про нього – див. у цьому номері матеріал "Нічний ангел з КПІ").

Згадували своїх випускників і декан ФСП Олена Акімова, заступник декана Ростислав Пашов, завідувач кафедри соціології Павло Федорченко-Кутуєв. Багато присутніх не змогли стримати сліз...

На завершення церемонії Юрій Якименко подякував усім присутнім, які зібралися для вшанування героїв-випускників. Запевнив, що ніхто із загиблих не буде забутий керівництвом і викладацьким складом КПІ. Звернувся до рідних: "У разі проблем звертайтеся до університету за допомогою. Підставимо плече. Втрата кращих сучасників нічим не замінна. Пишаємося ними. Вічна пам'ять!"

Володимир Школьній

Нічний ангел з КПІ

Наші легендарні лицарі, про яких знають в Україні та світі, – це "Привид Кисва", "Нічні привиди" та інші. Але якщо перший – то збірний образ, супергерой-легенда, інші – цілком конкретні воїни, про кого дізнаємося зі скупих інформаційних повідомлень, часто коли їх уже немає серед нас.

Торік перед католицьким Різдвам світ облетіла сумна звістка про загибель неймовірної четвірки "нічних привидів", чийми подвигами ми захоплювалися і в які насилу вірилися – вони були хоробрими й відчайдушними та діяли на ворожій території. Привиди для російських міст. Невловимі месники, які вночі наводили страх на ворожі вулиці, а вдень могли попросити закурити у якогось курського дядька, пофліртувати з белгородською дівцею чи смачно матіркувати із брянським акцентом, випитуючи дорогу до потрібного об'єкта. Невидимо виходили і так само невидимо зникали, а потім падало й вибухало – військові склади, авіабази та аеродроми. На них давно полювало ФСБ.

Найскладніші задачі на війні – диверсійну та підривно діяльність у лігві ворога виконували: Максим Михайлов "Непийпи-во", 32 роки, неперевершений майстер перевтілення та епатажу; Юрій Горовець "Святоша", 34 роки, працював у відділі боротьби з розповсюдженням наркотиків, був невідкупним, але міг зіграти наївного

та святого невігласа, щоб втертися у довіру до наркодилерів; Богдан Лягов "Аполлон", 19 років, наймолодшого беретли, а він ліз туди, де міг загинути будь-якої миті; Тарас Карпюк "Тарасій", 38 років, найстарший та найдосвідченіший, не лишив слідів ні в бойових виходах, ні на фото, ні в соцмережах.

Але сліди все ж знайшлися. В архіві КПІ ім. Ігоря Сікорського. "Зберігати постійно" – значиться на особовій справі студента Тараса Карпюка, який вступив на факультет соціології в 2001 р. Соціально активний юнак завжди був у вирі подій, мріяв фахово працювати з людьми, тож вивчав адміністративний менеджмент за напрямом підготовки "Соціологія". Професійні знання з соціології, філософії, психології він здобув на студентській лаві, а взірцем гідності, честі, сміливості та рішучості став на Майдані у колі побратимів. Одним із перших вступив у сутички з беркутом, був травмований. Знову ж таки одним із перших

пішов на війну в 2014 році. Під Іловайськом у близькому контакті з ворогом його поранило. Противник стріляв з якихось 15 м. Але промазав, влучив у магазин з трасуючими боеприпасами, які спалахнули. Тарас потім довго лікувався. Та після повномасштабного вторгнення росії в Україну знову пішов на фронт.

Він прагнув перенести війну безпосередньо на ворожу територію, бо вважав, що путін на Донбасі не зупиниться. Між іншим, відзначився на Запорізькому напрямку в операціях, брати участь у яких інші відмовлялися. Зокрема, з друзями з диверсійно-розвідувальної групи добровольчого батальйону "Братство" на човнах здійснювали нічні рейди по Дніпру, брали участь у десятках надзвичайно небезпечних бойових виходів. Звісно, диверсійна група – це завжди ризик. І кожна операція – це гра зі смертю заради життя. "Жоден із них не Рембо, але кожен із них є героєм. У жодного з них не було дітей, це велика трагедія, такі люди мають продовжувати свій рід. На цій війні загинуло багато неймовірних людей великої шляхетності, але загибель саме цих партизанів нація сприйняла з особливим болем і з особливим чуттям. Тому що вони були особливі. Найкращі як диверсанти і розвідники", – з тугою і скорботою говорять про них побратими.

Про їхні подвиги, про їхній героїзм будуть написані книги та зняті фільми. А ми будемо їх пам'ятати та берегти пам'ять про незламних, мужніх сміливців, які віддали своє життя за незалежність України. Та краще б вони просто жили, мали дітей і самі знімали фільми та писали книги...

Сьомого березня провести героїв в останню путь прийшли у столиці тисячі людей. Відспівували їх у Михайлівському Золотоверхому. Христос, праворуч від входу, дивився просто в очі, не відводячи погляду. Дим від кадила здіймався високо вгору, до самого склепіння, і здавалося, що у цьому диму хтось тягне чи то руки, чи то крила. Кажуть, хто вмирає на Різдво чи Великдень, тих Бог одразу забірає до раю. І тепер у них позивний один на всіх – Ангел небесний.

Тоді ж до Президента України було направлено петицію з-понад 25 тис. підписів щодо присвоєння чотирьом бійцям диверсійно-розвідувальної групи звання "Герой України" посмертно. Глава держави доручив Прем'єр-міністру Денису Шмигалью комплексно опрацювати це питання.

Упокоївся Тарас Карпюк на Алеї почесних поховань на території Державного історико-меморіального Лук'янівського заповідника, сектор Б. Йому назавжди залишиться тридцять вісім. Вічна шана Ангелу нічному – Ангелу небесному за подвиг та жертву заради України.

*"Я захищав свою країну,
А ви живіть тут, як колись.
Я вас прошу: мені пробачте,
Інакше просто не зумів.
Болить, я знаю, та не плачте" –
І в небо янголом злетів.
Голосить матінка за сином,
І батько наче скам'янів.
Вдивляється у небо синє.
Кого з-за хмар чекає він?
А ключ у небі журавлиний
Махає їм з небес крильми.
То не сім'я літа пташина,
То наші янголи-сини.* Надія Ліберт

КИЇВСЬКИЙ
ПОЛІТЕХНІК

газета Національного технічного
університету України
«Київський політехнічний інститут
імені Ігоря Сікорського»

<https://www.kpi.ua/kp>

Рестраційне свідоцтво Кі-130
від 21. 11. 1995 р.

Головний редактор: Д.Л. СТЕФАНОВИЧ

Провідний редактор: Н.Є. ЛІБЕРТ

Дизайн та комп'ютерна верстка: І.Й. БАКУН

Коректор: О.А. КІЛІХЕВИЧ

03056, м. Київ,
вул. Політехнічна, 14,
корп. №16, кімната № 126

gazeta@kpi.ua

(044) 204-85-95

Відповідальність за достовірність інформації несуть автори.
Позиція редакції не завжди збігається з авторською.